

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . 4 frt. Negyed évre . . . 1 fr.
Fél évre . . . 2 frt. Egyes szám ára 8 kr.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Hirdetéseket egy a kiadóhivatal, mint a »Reiter«
ügynökség Budapesten jutányosan vesz fel.

A kiadásért felelős a szerkesztő:

HEGYI ANTAL.

SZERKESZTŐSEG:

Csongrád, Templomtér 91. szám, hová a lap szellemi
részét illető minden közlemény intézendő.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová az előfizeté-
sek, hirdetések, közlemények intézendők.

Nevelésügyünk érdekében.

Nem egyszer emeltük fel már szavunkat a nevelésügy érdekében és azt hisszük, hogy a tárgy fontosságánál fogva sokszor is kell még e kérdéssel foglalkoznunk, mert abban a véleményben vagyunk, hogy a kié a nevelés, azé a jövő. És hogy a milyenné neveljük népünket az iskolában, olyan marad az hazafentartó munkájában — az életben is.

Ez uttal azonban kizárólag csak a polgári iskola ügyeivel kívánunk foglalkozni, mivel valamennyi iskolaügyünk közt ennek megoldása a legégetőbb, melyet már eddig is el kellett volna intéznie a pákulicz iskolaszéknek, ha ugyan lett volna bozza képessége és bátorsága.

A legelső föladat ezen iskolánál, hogy mostani helyiségéből új és alkalmas helyre vitessék át, mert azt, ha a tanfelügyelő nem sürgetné is, tűrhetetlennek tartjuk, hogy ezen tanintézet egy pertán álljon az elemi iskolákkal s azon sötét zugokban legyen elhelyezve, melyek mindenre inkább alkalmasak, csak tantermeknek nem.

Alkalmas helyről kell tehát min-

denek előtt gondoskodnunk, mely ne csak a mostani négy osztály befogadására legyen elégséges, hanem ha a szükség úgy kívánja, az ötödik és hatodik osztálylyal is minden nehézség nélkül kibővíthető legyen. Azontul pedig szükséges, hogy legyen benne megfelelő tanári szoba, tanszermuzeum és téli tornaterem.

E célra hallottuk említett a városház udvarában levő nagy magtárt, mely mostani alakjában a főtartás költségeit sem hozza meg a városnak. Csakhogy ezt a helyiséget mi két oknál fogva nem tartjuk e célra alkalmasnak, 1-ör mert átalakítása nagy költségbe kerülne, s még akkor sem válnék belőle czélszerű iskola; mert az egész épület más célra és más modorban épült; és 2-ör, mert a magtár épület oly eldugott helyen fekszik, hogy ha bármily fényesen átalakították is, tekintve, hogy ott van a városházának gazdasági udvara, a tanügyi czéloknek egyáltalán meg nem felelhetne.

Épen azért abban a véleményben vagyunk, hogy a polgári iskolának, ha nem is valami fényes, de okvetlenül új épületet kell emelni,

még pedig úgy, hogy annak építésénél már a polgári leány iskola is lehetőleg kombinációba vétessek. Mit annyival kivihetőbbnek tartunk, mert avval a költséggel, melybe a nagy magtár átalakítása kerülne, egyenesen erre a célra új épületet lehet emelni.

Mi azt hisszük, hogy a polgári leány iskolát a mostani csendőrlaktanya helyén lehetne legkevesebb költséggel fölállítani, a mennyiben ott már kész mellék helyiségek léteznek, melyeket csupán az utcára szolgáló homlokzattal kellene kiegészíteni. Befásított udvara is elég alkalmas arra, hogy tanintézet befogadására szolgáljon.

Ha ezen eszmét alapul elfogadjuk, akkor magától értetik, hogy a polgári fiú iskolát is ennek szomszédságában kell valahol fölépíteni már csak azért is, hogy ha esetleg lesznek tanárok, kik mindkét intézetnél tanórákat vállalnak, ebbeli kötelezettségüknek nehézség nélkül megfelelhessenek.

A polgári fiú iskola helyiségét ennél fogva vagy a Szivák téren, vagy pedig a Szentháromságtéren a járásbiróság előtt kellene fölépíteni, hogy így nagy távolságra ne

TÁRCZA.

Zimonytól Bukarestig.

I.

Mióta a Vaskapu szabályozási munkálatot a v a s e m b e r elnevezésre méltán érdemet szerzett korán elhunyt Baross miniszter megkezdette, állandó vágyam volt ezt a munkát megtekinteni és vele a dunai alvidéket tanulmány tárgyává tenni.

A mult évben már utra készen voltam, mikor mandátumom megsemmisített, a kétszeres újabb választás által egész nyaram elraboltatván, ez évre kellett halasztanom ezt a fásasztó; de igen tanulságos kirándulást, mely a Románián való átkeléssel összesen tizenkét napot vett igénybe.

Össze-vissza 2500 kilométer utat tettünk. Érdemes rá, hogy ezen uton szerzett élményeim és tapasztalataimat leírjam, hogy azoknak, kiknek módjuk van rá és tehetik: kedvet szerezzenek ezen ut megreszkizálására, s akik erre nem vállalkoznak, leírásom által alkalmat adjak úgy képzeletben futni meg ezt az utat és végig élvezni ennek úgy természeti szépségeiben gazdag változatait, mint történelmileg érdekes képeit és egy a

népéleti viszonyokat, mint a nagyszabású Vaskapu szabályozási munkálatokat tekintve becses és tanulságos részleteit megismereni.

Négyen tettük meg ezt az utat, feleségem, Gonda Juliska kisasszony a szentesi polgári leányiskola igazgatója és Hegyi Antal barátom, kivel már egy évvel ezelőtt együtt terveztük ezt a kirándulást.

Az ut tulajdonképeni érdekessége Zimonynál, ezen a török hadjáratok idején nagy történelmi szerepet játszott s ma hajókereskedelmi szempontból kiváló súlylyal bíró végvidéki határ városnál kezdődik.

Zimony ott ahol a Száva kristály tiszta zöld vize a mélységes Duna szöke hullámaiba szakad, a Duna jobb partján fekszik, szemben Belgráddal, Szerbia fővárosával, csaknem úgy, amint Pest néz Budára. — Szép élénk kis város, melynek hajó állomása óriási fáival egy fürdő felséges levegőjét és megragadó képét nyújtja.

Szerbiával szemben Magyarország végpontján van ez a város, s ha semmi történelmi nevezetesség nem fűződne hozzá, már csak azért is, mert egy lépés innen tul, s már egy idegen ország határában vagyunk, igen becses ez a föld a magyar emberre.

Mit mondok? A magyar emberre? Hiszen Zimony a magyar szent korona alá tartozik, de már Horvátországban a Starcsevics hazájában van, hol mesterségesen szítják a magyarok elleni gyűlöletet, s hol örömben egy koronát adtam egy gyermeknek; mert az első volt a városban, ki megszólításomra magyarul felelt.

Bizony csak geografiailag magyar ez a város; mert népe horvát, szerb és német. Csak az állami hivatalnokok beszélnek benne magyarul; de maga a nép idegen a magyarra és a magyar állam eszmére nézve is.

Német és szerb felírások diszelegnek itt a schildeken s egyetlen magyar üzletet találni nem lehet; pedig az egész város kereskedésből él.

S az fáj itt mindenképpen felett, hogy a német a századok folyása alatt tért birt itt hódítani; de a magyar egy ezredév alatt nem.

A város mindazon által modern építkezésével rendkívül élénk kereskedelmi forgalmával és igen kellemes geografiailag fekvésével, nemcsak vonz, de vágyat kelt az emberben, hogy újra lássa.

Sima Ferencz.

essék a polgári leányiskolától, de viszont attól mégis el legyen anynyira különítve, a mennyire a nevelés érdekei követelik.

A Szivák-térről ugyan tudjuk, hogy korábban egy új templom helyéül volt kijelölve, de ezen új templom először is oly messze jövő, hogy arról egyelőre álmodni sem lehet. Aztán meg közelebb is esik a mostani plebániái templomhoz, hogy sem ott a csongrádi hívek érdekeit tekintve érdemes volna új templomot építeni.

Mig ellenben a polgári iskolának mai helyiségei alkalmas lakó helyéül szolgálának némi átalakítással az iskolaszolgának, kinek véleményünk szerint okvetlenül a központi iskolánál kellene laknia, valamint a fűtőnek.

Ezeket tartottuk nevelésügyünk érdekében egyelőre főlemlitendőknek, mint olyanokat, melyekről elmélnünk, hogy azokat serdülő ifjúságunk hasznára minél hamarabb megvalósíthassuk, minden esetre érdemes. De evvel még nem azt akarjuk állítani, mintha okvetlenül ezen tervet tartanók egyedül célra vezetőnek, sőt ha valaki ennél alkalmasabb tervet tud ajánlani, azt szívesen magunkévá tesszük s kivitelén ép annyi jó akarattal buzgólkodunk, mintha tőlünk származott volna; mert lényegesnek ebben az ügyben csak azt tartjuk, hogy nevelésügyünknek ezen az ágán minél gyorsabban segíteni kell.

Schuster Konstantin jótékonyága. A „Pesti Napló“ című fővárosi újság a héten a következő érdekes újságot közölte:

„A váci püspök és a papjai. Dr. Schuster Konstantin váci püspök elhatározta, hogy egyházmegyéjében papjainak fizetését rendezi, s ezt a tervét úgy valósítja meg, hogy azoknak a plebánosoknak, kiknek fizetése a hatszáz forintot nem haladja meg, a sajátjából hatszáz forintra egészíti ki a fizetésüket. Egyelőre 12 plebános fogja élvezni a főpap jótékonyágát. Ezenkívül még azt is elhatározta Schuster püspök, hogy kanonokjaival, akik az egyházmegyét jobban ismerik, kiválasztja azokat a plebániákat is, melyeknek csekély jövedelmét szintén növelni fogja. Ugyancsak gondoskodott a püspök az egyházmegye segédlelkészeiről is, kik közt vannak 60–80 forint fizetésük is. Ezeknek évi fizetését 250 frtban állapította meg és ha fizetésük ezt a minimális összeget el nem éri, szintén a sajátjából egészíti ki a jövedelmüket. A plebánosoknak és káplánoknak évenként két részben fizetendő összeg eddig ötezer forintot tesz ki s ezt a pénzt mindaddig fizetik, míg a püspök él, halála után pedig hagyatékából addig, míg a püspöki szék be nem lesz töltve. Ugyancsak ez alkalommal gondoskodott Schuster püspök az egyházmegye elaggott papjairól is, kiknek nyugdíjalapjára tizezer forintot adott.“

Ezen hír valóságát megerősíti a kegyelmes püspöknek július 31-ről kelt körlevele is, melyben tüzetesen felsorolja, hogy a segélyzendő plebániák közé Apostag, Aszód, Bugyi, Csécsé, Erzsébetfalva, Kun-Szent-Miklós, Nándor, Péteri, Solt, Szent-Iván, Szöllös és Terény vannak fölvéve, a segélyzendő káplánok száma pedig 23-at tesz ki.

Ha a kegyelmes ur ezzel kívánt vála-

szolni „Magyar szellemet követelünk“ cz. cikkünkre, mindenkor nagyon szívesen vesszük tőle az efféle lefözést. Amde erre a kongrua rendezésre nem lett volna szükség, ha a kegyelmes ur idejövetelekor be nem szünteteti a káplánoknak és plebánosoknak az elődje által megállapított segélyzését. Hanem az utóbbi hét év alatt nem csak a püspöki pénztárból járó segélyzés maradt el, de még csak arról sem vehetett tudomást a megye papsága, hogy mi történt a plebánosok és káplánok segélyalapjának évi kamataival?

De ha már eltökélte magát a kegyelmes ur a multak hibáinak jóvátételére, nagyou kérjük, hogy ne álljon meg fél uton, hanem fejezze is be teljesen az általa fogadottba vett üdvös változást. Fejezze pedig be az által, hogy az állandó adminisztrátorokat, kiknek félszeg helyzetére ép mai cikkünk mutat rá, kivétel nélkül nevezze ki plebánosokká, ha csak kánoni ok fön nem forog ellenükben; mert ez oly nagy sérelme a megye papságának, melyet jóvátenni kongrua rendezéssel még nem lehet.

Aztán pedig még inkább kérjük őt arra, hogy gondoskodjék a megye szegény sorsu néptanítóiról, mert azok, kik iránt az országos törvény is mostoha maradt, még inkább rá vannak szorulva a segélyzésre, mint az egyházmegye papsága, a mennyiben nekik családjuk fenntartásáról s gyermekeik illó neveltetéséről is kell gondoskodniok. És ha egyebet nem, tegyen meg annyit érettek, hogy folyósítsa részükre azon évi kétezerszáz forintot, melyet a kegyelmes ur elődötől azok háborítatlanul élveztek, mert a kegyelmes ur ezen összeggel nem lesz szegényebb, azoknak a szegény tanítóknak arczáról pedig, kik a tót vidékeken egyedüli apostolai a magyar szellemnek, sok keserves könyvet letöröl.

Az ödvös változás ugyan kissé elkesvé jött, a mennyiben a kegyelmes ur, ha működése kezdetén határozza el magát ezen hazafias cselekedetre, sok keserüségtől kímélhetette volna meg magát is, meg papjait és tautitót is; de mégis azt tartjuk, hogy még a jó eltökélés is jobb későn, mint soha. S ha mi nem is tartozunk a kegyelmes ur imádói közé, hazafias érdemeire soha sem vonakodunk a elismerés koszoruját rátenni.

Uj szokás.

Természetében fekszik az embernek, hogy az új szokások, új erkölcsök, új találmányok, egy szóval az újdonságok különös ingerrel hatnak érkeikre, mert általában a változatosság után vágyódnak és a azokban gyönyörködnek.

Hanem az is bizonyos, hogy az új szokás, nem mindig jó szokás is egyuttal. Valamint az új erkölcsök sem mindig jó erkölcsöket jelentenek; mivel ezeknek mindig csak annyiban van becsük és értékük, a mennyiben megfelelnek az emberi természet követelményeinek és társadalmi rend előmozdítására szolgálnak.

Talán az emberi természet ez általános követelményének volt folyománya, hogy mikor Schuster Konstantin a váci egyházmegye kegyelmes püspöke elfoglalta annak püspöki székét, egész sereg új szokást léptetett életbe az egyházmegye és püspöki javak kormányzatában, melyeknek nagy részéről azonban csak azt mondhatjuk, hogy adtál uram esőt, de nincs köszönet benne.

Egyebek közt azt a szokást léptette életbe, hogy plebánosok helyett úgy nevezett stabilis adminisztrátorokat, vagyis állandó plebános helyetteseket nevez ki és hét évi itt léte alatt már egész légió ezeknek a száma, hogy így a papságnak üstökét kezében tarthassa, s azok az ő jogtipró kegyelmes rendelkezései ellen moczzani se merészeljenek.

De az is lehetséges, hogy a kormánytól ka-

pott megbízatása értelmében az ellenzéki értelmű váczmegyei papságot reményli ilyen módon megtörhetni és kormánypártivá átídomíthatni.

Ezen szokást már a kassai püspöki széken és gyakorolta és néhai Hajnald Lajos kalocsai érsektől sajátította el, ki a neki nem tetsző papokat nem ruházta fel a plebánosi joggal, hanem csak állandó adminisztrátoroknak rendelte. A mi természetesen, hogy az egyházi törvényeknek nyílt arczul csapása nélkül nem történhetett.

Az egyházi törvények ugyanis a plebániák osztogatását nem a püspökök tetszésétől teszik függővé, hanem a kellő határok közt megvédik a püspökkel szemben is a plebános függetlenségét, hogy az a kánoni törvények határain belül annál nagyobb tevékenységet fejthessen ki hivi javára.

A betöltés módját illetőleg ugyanis ma a plebániák rendszerint három osztályba sorozhatók olyképen, hogy az első osztályba tartoznak a püspök által szabadon adományozható plebániák, vagyis egyházi javadalma s ezeket a szokásjog szerint úgy tölti be a püspök, hogy a kérvényezők legidősbikének adományozza, feltéve hogy annak erkölcsi élete és papi képességei jogos kifogás alá nem esnek.

A másodikba a püspöki patronátus alá tartozó plebániák soroztatnak, melyeket szinte tetszése szerint adhat a püspök bárkinek, de a szokásjog szerint elsőséget tartozik adni mások felett a központi papoknak, t. i. saját udvari papjainak, a papuveldei tanároknak és karkáplánoknak, s csak ilyenek nem létében adhatja másoknak.

A harmadikba pedig a privát patronátusban levő plebániák tartoznak, minők az egyesek és községek által gondozott plebániák, melyekre nézve ugyan a püspök hirdeti ki a pályázatot, de köteles plebánosnak ki nevezni azon egyént, kit a patronus kijelölt.

Az új szokás szerint azonban Schuster Konstantin akként jár el, hogy kihirdeti ugyan mindenik plebániára a pályázatot. Azt is kiköti minden egyes esetben, hogy a pályázóknak, kik kérvényükre szabályszerű 50 kros bélyeget tartoznak fölragasztani, plebánosi vizsgálattal kell bírniok; hanem azért a kijelölt egyént csak adminisztrátornak nevezi ki még abban az esetben is, ha őt a patronus egyenesen plebánosnak mutatja be.

Hát ez se nem szép, se nem jogos dolog Schuster Konstantin részéről.

Nem szép mert, mert evvel csak önkénykedését mutogatja, a mi különösen jellemző olyan urakra nézve, kik fölfelé földig hajlonganak a hatalmasságok előtt, lefelé pedig efféle önkénykedő hatalmaskodásaikkal azt a bizonyos „sok vagyom én“ tót elvet törekszenek megvalósítani.

És nem jogos, mert ha az a pap becsületesen viseli magát és van hozzá képessége, hogy valamely plebániát mint stabilis adminisztrátor vezethessen: kötelessége a püspöknek az egyházi törvények értelmében őt rendes plebánosnak kinevezni.

De nincs is semmi szükség ezen hatalmaskodásra, mert az egyházi törvények biztos eszközt nyújtanak egy püspöknek a kötelességmulasztó és engedetlen plebánosok ellen, hogy a kánoni eljárás alapján velök érdemük szerint elbánhasson. Ha pedig valamely plebános kötelességét minden irányban teljesíti, azt ilyen önkényre alapított új szokásokkal megrendszabályozni

nem lehet; mert a püspök is csak addig erős és hatalmas, a míg a törvények alapján áll,

Ez az oka annak, hogy széles Magyarországon Schuster Konstantinon kívül egyetlen püspök sem követi ezt a rendszabályt az egyházi javadalmak betöltésében és nem állandó adminisztrátorokat, hanem valóságos beiktatott plebánosokat nevez ki a ker. nép vezetésére, a mint azt az egyházi törvények rendelik.

Sőt a mostani kassai püspöknek, Bubicz Zsigmondnak is legelső dolga volt, a mint Schuster Konstantin után átvette a kassai egyházmegye kormányát, hogy plebánosoknak nevezte ki az a kilenczven papot, kiket Schuster Konstantin stabilis adminisztrátorokul alkalmazott.

Igaz ugyan, hogy Schuster Konstantin is publikálta legutóbbi körlevelében, hogy egynehány adminisztrátornak megadta a beiktatási jogot, mert „nagyon könyörögtek érte”: hanem az orvosság majdnem rosszabb a betegségnél, a mennyiben lealázás árán önzertes plebános a beiktatási jogot nem igen fogja tőle kikunyorálni.

De nem is tartozik azért olyan nagyon könyörögni egyetlen plebános sem, mert a beiktatási jog megadása nem csak püspöki jog, hanem püspöki kötelesség is. Azért személy válogatás nélkül meg kell azt adni minden lelkésznek, a kivel valamely plebániai javadalom betöltetik annál is inkább, mert Schuster Konstantin Ó Exzellenziája már eléggé meggyőződhetett róla, hogy ez a rendszabály az általa ohajtott eredményre vezetni nem fog soha.

Mi az ő személyében is tiszteljük ugyan a püspöki hatalmat s a meddig az egyházi törvények alapján mozog, megis hajlunk előtte: hanem a visszaéléseket és jogtalanságokat nem tiszteljük és nem respektáljuk soha: hanem azok ellen fölemeljük szavunkat és tiltakozásunkat minden téren és minden alkalommal, a hol csak tehetjük, mert arra csak az a véleménye lehet minden tisztességes embernek, a mi Katónak volt hajdan Karthágó városára, ki a római tanácsban minden szónoklatát ama kijelentéssel fejezte be: „Ceterum Carthaginem censeo esse delendam” — egyébírát Karthágót eltörlendőnek vélem.

Eltörlendőnek véljük mi is a Schuster Konstantin ó kegyelmessége által életbe léptetett, jogtipró újításokat, mert addig nem lesz köztünk békeség, míg püspöki meggyeje kormányzatában be nem tartja az egyházi törvényeket.

Ujdonságok.

— Mai számunk tárczájában kezdünk közölni egy érdekes cikksorozatát a „Szentesi Lap” főszerkesztőjének, Sima Ferencz országgyűlés képviselő urnak szakavatott tollából, ki az Aldunán, Szerbián és Románián keresztül a napokban nagyobb körutat tett szerkesztőnk társaságában. Miért is arra különösen felhívjuk szíves olvasóinknak becses figyelmét.

— Egyházi kinevezés. Csávolszky József váci székesegyházi kanonok a Szent keresztől nevezett telki, és Ulár István szentesi esperes-plebános a Boldogságos Szűzről nevezett monostori címzetes apátokká nevezettek ki a napokban. Bizoyára sokan fogtak velünk együtt örvendeni a jól megérdemelt kitüntetésen, melyhez tartós boldogságot és hosszú életet kívánunk a kitüntetett egyházi férfiaknak.

— Hivatalos szemle. Miklós Ödön földmivelésügyi, államtitkár a mult szerdán

vagyobb számú kísérettel, külön gőzhajón, városunkba érkezett, hogy megtekintse a tiszaszabályzási munkálatokat. Fogadására Tallián Béla főispán is átjött Szentestről és tiszteletünkre társas vacsora volt a központi szállóban. Szemle után az uri társaság tovább folytatta utját Szeged felé.

— Vármegyei hírek. Csongrád megye igazgatási bizottsága augusztus havi rendes ülését a megye székházában e hó 12-én d. e. 9 órakor fogja megtartani. A Döme-féle ügyben kiküldött vizsgáló bizottság pedig holnap aug. 7-én kezdi meg érdemleges működését, mely reméljük, minden irányban tisztázni fogja a régóta húzódozó ügyet.

— Helyre igazítás. Váczi azon értesítést vettünk Csávolszky József kanonok ur ó Nagyságától, hogy a Demény ügyben Mezőtúrra nem ő hanem Villási István kanonok ur volt kiküldve. Miért is téves értesülésünket, mely egyébként a dolog érdeméa mintsem változtat, készséggel helyre igazítjuk.

— A két Hegyi. Ez alatt a cím alatt közli a »Budapesti Hírlap« pénteki száma a következőket: »A váci káptalanhoz közelebről kinevezett kanonok közt van R ó z s a h e g y i Gyula az odaváló papnövelő intézet spirituális. Pár napra rá, hogy a váci püspök a kultuszminiszterhez felküldte a kanonoki kinevezésekre vonatkozó propecczióját, találkozik a felső házban Osáky gróffal, a ki így szólt hozzá bizalmasan: »Oivastam Excellenciád kandidációját, ajánlottjait akceptálom, de azt a Hegyit, bocsásson meg, lehetetlen Ó Felségének ajánlanom a tavalyi nyílt levele után.« (A miniszter Hegyi Antalra gondolt, a politizáló plebánosra, a kivel a mult estendőben annyi baja volt a váci püspöknek.) »Pedig, válaszolt a váci püspök mosolyogva, én ragaszkodom, kegyelmes Uram, az én Hegyimhez, aki az én legtudósabb és legműveltebb papom. Ne tessék úgy csodálkozni, mert nekem két Hegyim van. A csongrádi pap, az a T ö v i s h e g y i (elhiszük Szerk.) és az én kanonokjelöltem, az én kedves spirituálisom (azt is elhiszük, azért lett csak címzetes kanonok? Szerk.) ez R ó z s a h e g y i. (Mintha a róza nem volna szinte tövises? Szerk.) A kapacitált miniszter mosolyogva jelentette ki, hogy így már nincs semmi ellenvetése.« Eddig a közlemény, melyről csak annyit mondhatunk, hogy tréfának megjárja, de a valószínűtlenség nyomait magán viseli. Különben pedig az a veszedelmes T ö v i s h e g y i nem instál senki kanonokságból, mert eléggé kitüntettnek érzi magát az által, hogy misés pappá szenteltetett és megelégszik vele jövendőre is, ha a meddig él, tovább szurdalhatja a magyar haza és kath. egyház nyílt és alattomos ellenségeit.

— A mit irtunk, megirtuk. Rózahegyi Gyula, címzetes kanonok és váci papnövelői lelki igazgató ur ó Nagysága arra figyelmeztet jó akaratulag benünket, hogy „Egyházi kinevezések Vácson” című cikkünk alatt megjelent cikkünk, melyben az ő személyére is történik vonatkozás, nagy visszataszást szült a váci körökben s hogy kifakadásaink jó gyümölcsöt nem teremnek stb. Mi köszönettel vesszük ugyan a szíves figyelmeztetést, hanem csak azt mondjuk rá, hogy a mit irtunk, megirtuk: rajta nem kívánunk változtatni egy betűt sem. Van róla tudomásunk, hogy nem csak Vácson, hanem széles körökben keltett az a cikk visszataszást, hanem nekünk még jobban visszataszást az a kormányzati szellem, mely ily visszataszó cikkeket provokál. S ha azt akarják a váci körök, hogy az ilyen visszataszó cikkeket megszűnjenek, szüntessék meg előbb ok azt a kormányzati szellemet, mely e visszataszó cikkeket eredményezi és biztosítja őket, hogy ha megszűnik az ok, az okozat is el fog maradni. Mi nem személyes ügyekért, hanem közérdekekért küzdünk és harcolunk s ha fölemlítettük Máté János és Rózahegyi Gyula kanonok urak neveit, csak azért tettük, mert mellőztetésünben s különösen egy kanonoki szék üresedésben hagyásával az egyházmegye közérdekeit látjuk megsértve. Nem csinálunk belőle titkot, hogy erkőrcsi tulajdonainknál fogva Rózahegyi Gyula, vagy Máté János kanonok urat láttuk volna szívesen a papnövelde élén, de ha már ez nem történt is meg, soha senki el nem vitathatja tőlünk, hogy e két érdemes férfi, kik előtt mindenkor kalpot emelünk, címzetes kanonokságnál nem érdemelt volna egyebet akkor, mikor féltucat valóságos kanonokság állott

üresedésben? Hogy pedig a váci körökben cikkeinket, melyek ha névtelenül jelennek is meg, a szerkesztő értük a felelős, soha senkinek kellemetlenséget ne okozunk, ezenel kijelentjük, hogy Vácson összeköttetésben, vagy barátságban senkivel sem állunk; hogy semmi olyant nem mondunk és nem írunk, a mire feles számú bizonyítékok nem volnának kezeink között és hogy ezen bizonyítékokat föltétlenül megbízható helyről bocsátották rendelkezésünkre. Ezeket, ha a szükség úgy hozná magával, annál inkább felhasználhatók a közérdek szempontjából, mert a magunk részére nem várunk és nem kérünk senkitől semmit, lekötelezve sem érezzük magunkat senki irányában, hanem meggyőződésünket, tetszik, vagy nem tetszik, kifejezzük ugy, a mint él lelkünkben. Hogy pedig ó Nagysága ohajtása szerint, az ítékezést nem bizuk kizárólag a miandtudó Istenre, onnan van, hogy a magyar közmondással tartunk: „Segíts magadon, az Istea is megsegít!” De viszont biztosítjuk azokat, kiknek viselkedésünk visszatetszik, hogy letesszük a tollat, mihelyt a sérelmek, melyekre rámutattunk, orvosolva lesznek; mert nekünk nem a kegyelmes püspök magas személye, hanem az egyházi és hazafiai szellemet nélkülöző kormányzata ellen van mód nélkül való nagy kifogásunk. És azért ezt a kormányzatot mindaddig nem tisztelhetjük, míg a kegyelmes ur tiszteletben nem tartja az egyházi törvényeket és jogi szokásokat. Annyit pedig már tapasztalásból tudunk, hogy ha kicsiny is egy vidéki hírlap hatás köre, mégis elég nagy arra, hogy a magas körök édes nyugalma zavarja. Egyebekre nézve pedig bocsánat és köszönet!

— Színészet. Bokody Antal színigazgató ur igen jó dráma, népszínmű, vígjáték és operette társulatával f. hó 19-én Siófokról városunkba érkezik. A kitűnő társulat műsorát ez ideig nem vettük; a lapokból azouban ismerve Bokody urat, bizton reméljük, hogy műsorozatát közönségünk megelégedésére fogja összeállítani.

— Fogadatián prókator. A helybeli pákulicz lap jul. 23-án megjelent számában nagy buzgalommal vette oltalmába Schuster Konstantin kegyelmes püspököt lapunk kritikája ellenében. Mint jó forrásból értesülünk, a kegyelmes ur teljesen méltányolja a hű pákulicz buzgólkodását s már utalványozta is részére a fogadatián prókatorok közmondásos fizetését.

— Meg egy levél. Nagyságos Paulovics Mihály kerepesi plebános ur, némileg zokon vette lapunktól, hogy őt az „Egyházi kinevezések Vácson” című cikkben „élte alkonyán álló öreg” plebánosnak nevezte, kinek élethosszabbító szer gyanánt szolgálhat a címzetes kanonokká történt kinevezés és azon intelmet küldötte hozzánk, hogy vigyázzon a cikk írója, nehogy ő. miat élte alkonyán álló öreg plebános, „elmondja fölötte a „czirkumdedéruatot.” Ó szintén kijelentjük a rendreutatisra, hogy jó néven vesszük a figyelmeztetést attól a plebánostól, ki egykoron egyházának igazait a püspöki tekintély ellenében is bártan megvédelmezte és két templomot épített hit-községnek; mert abban teljesen igaz van neki, hogy mi nem tudhatjuk, meddig nyújtja Isten szent Fölsége az ő életének fonalat? Hanem abban meg nekünk van igazunk, hogy mikor már valaki 72 évet élt, közelebb áll életének a végéhez. akár vállalja, akár nem, mint az elejéhez. Kinevezetéséhez pedig csak azt jegyezzük meg, hogy akkor, mikor e lapok szerkesztője a püspöki hivatal szolgálatában állott, maga fáradozott rajta, hogy a felszóláló plebános ur ne címzetes, hanem valóságos kanonoknak neveztessek ki. Az élet könyvében azonban más volt fölöle megírva. A mi végre a czirkumdedéruot-ot illeti, hát az nagyon könnyen meg lehet, hogy ő fogja azt a „Tiszavidék” szerkesztője fölötte elmondani; mert a tapasztalás a mellett bizonyit, hogy az utóbbi félszázad alatt a csongrádi plebánosok ötven éves korukig vagy megszöktek, vagy elhaltak Csongrádról. S bizony a lélekölő, szakadatlan munka mellett a mostani plebános sem ígérhet más sorsot magának. Egyébként pedig Krisztus békéje legyen közöttük!

Kiadó korcsma helyiség!

Alulírott értesitem a t. közönséget, hogy a mam-
lom-utcza végén fekvő 105. számú házamat, mely
több éven át

nagy forgalmu korcsma helyiség

volt, családi ügyek miatt kedvező feltételek mellett
jutányos árért

BÉRBE ADOM

ESETLEG

ÖRÖK ÁRON

is eladom.

Az épület teljesen jó karban van s szép fekvé-
sénél fogva ezideig a nagy közönség kedvencz
mulató helyéül szolgált. A nagy területen fekvő
lakás 10 csinosan berendezett, padolt és festett
szobával, 1 szaletlivel és 1 jól gondozott virágos
kerttel áll a mulató közönség rendelkezésére.

A bérbe vagy megvenni szándékozók tulajdo-
nossal értekezhetnek a nap bármely órájában fenti
számu házánál.

Tisztelettel:

Kádár Sándor.

1-5

Csongrád vármegye alispánjától.

6627.1863.

ARLEJTÉSI HIRDETÉMÉNY.

Csongrád vármegye alispánja 1893. évi
július hó 24-én 6627. számú rendeletével a
mültárgyak helyreállítását a következő tör-
vényhatósági utakon

1. Szeged-csongrádi uton	71 frt 20 kr.
2. Szeged-horgosi uton	59 frt 65 kr.
3. Szeged-majsai uton	106 frt 49 kr.
4. Horgos-kanizsai uton	96 frt 42 kr.

Összesen: 333 frt 76 kr.

összeg erejéig engedélyezte.

A fent említett munkálatok biztosítása
céljából 1893. évi augusztus
hó 7-én délelőtt 10 órakor
a tiszáninneri járás fő-
szolgabírói hivatalánál
zárt ajánlatu versenytár-
gyalás fog tartatni.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy
fentirt összegnek megfelelőleg 10%-töli bá-
natpénzzel felszerelt zárt ajánlataikat a
kitűzött nap 10 órájáig fent megnevezett
főszolgabírónál annyival inkább adják be,
mert a később érkezettek, vagy hiányosan
felszerelt ajánlatok tekintetbe nem fognak
vétetni.

A terv, költségvetés, építési feltételek
a főszolgabírónál a szokott hivatalos órák-
ban megtekinthetők.

Szentesen, 1893. július 24-én.

Dr. Cicatricis Lajos,

1-1

h. alispán.

Ifj. Zsoldos Ferencz

tégla-gyárában Szentesen az
alább jelzett téglák a követ-
kező áron kaphatók:

- I. oszt. építkezési fali téglá ezre 14 frt
I. oszt. alapozási vagy kut tég-
la ezre . . . , . . . 15 frt
I. oszt. járda téglá, kocsi- és
gyalogut burkolásra ezre 16 frt
Gép téglá vakolat nélküli épi-
tésre ezre 25 frt
Kongó téglá ezre . . . , . 15 frt
Szabadalm. tető cserép ezre . 10 frt
Négyszögl. padolat téglá száza 7 frt

1-3

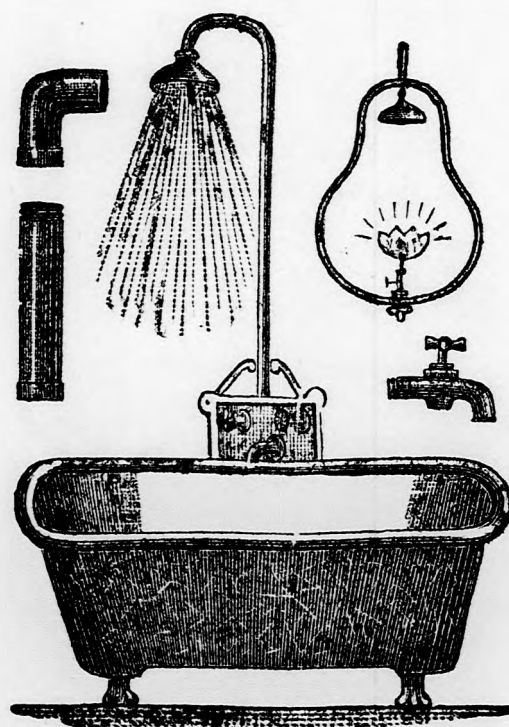
KNUTH KÁROLY

műszaki irodája és gyára.

Budapest, VII ker. Szövetség-utcza 13 sz.

Elvállal és beendez:

Légszesz és vízvezetékeket.
Szivattyúkat minden célra, vizszállító kasokat.
Szivattyú telepeket járgány, légszesz-gőz-és vízmotor hajtással.
Városok, gyárak, kastélyok, lakóházak stb. vízzel való ellátását.
Minden rendű központi fűtéseket, állami nyilvános és magán épületek részére.

Szellőztetéseket.
Gőz, kőd és zuhany fürdőket.
Szárítókat, bármily célra.
Legjobb rendszerű closeteket.
Vas és kőgyag cső csatornázásokat.
Gőzfürdő és gőz mosókonyhákat.
Szűrő és fertőtlenítőket.
Természetes légszesztelepeket.
Köszén és olaj gázgyáarakat.

KÖAGYAG CSÖVEK NAGY VÁLASZTÉKBAN RAKTÁRON.

Berendezett telepekről a legjobb elismerések.

Költségvetéseket készséggel készít.

8-13